

GILLEBLADET

Medlemskrift
för Handelsgillet
i Helsingfors rf

Nr 2 • 2017

Pallar ur skrivaren

Tillverkningsindustrin revolutioneras
Sidorna 6–8

Så lever du länge

Snart 100-årig Gillebroder berättar
Sidorna 10–11

Sin tids aktade affärsmän

Wilhelm Bensow och Amos Anderson
Sidorna 12–13

Nytt på Eira!

Bli
medlem
nu!

UNIK HÄLSOKLUBB FÖR DITT VÄLMÅENDE!

Grubblar du över din hälsa? Bli nu medlem i Eiras nya Hälsoklubb för män och få en grundlig hälsocheck gjord! Som medlem får du sedan en årlig kallelse till hälsogranskning, gratis influensavaccin och ständig tillgång till **Hälsoklubbens Egenskötare** samt övriga förmåner. Allt för endast 150 €/år. Det kunde inte bli lättare att sköta om sin hälsa!

Läs mera på eirasjukhus.fi eller ring 09 1620 570

Fabriksgatan 28
00150 Helsingfors

LÄKARSTATION • KIRURGI • SPECIALKLINIKER • SJUKHUS

EIRA

STÄLLET DÄR MAN BRYR
SIG OM DIG. PÅ RIKTIGT.

Svenska småbruk och egna hem Ab

Pb 35, 10211 Ingå, Ola Westmansallé 5
Tel. 09-644 761, 0400-477 008
Fax 09-601 262

RESERVERAD

Oy K-O Nyman Consulting Ab

VVS Planering och övervakning
Maiju Lassilavägen 2, 00400 Helsingfors
Tel. +358 9 587 1833

4

Ledaren

Gillet kunde ta nygammal roll.

5

Digitala porträtt

Flera Gillebröder finns med i Centralhandelskammarens jubileumsgalleri.

6

Ny industriell revolution?

Skrivaren blir 3D-fabrik.

10

Äldste Gillebrodern fyller 100

Åldersnestorn Ole Mangström promenerar och tar en knäppare för att hålla formen.

11

Ett slag för hälsan

Boxning är ett optimalt sätt att sköta musklerna och benstommen.

12

Aktade affärsmän

Amos Anderson och Wilhelm Bensow byggde upp framgångsrika företag. Båda var generösa och utnämndes till hedersmedlemmar i Handelsgillet.

14

Kött fisk och choklad

Glada Kocken hjälper dig att tillreda en vårlig middag.

16

Vinspalten

Flera nya Rioja-viner betygsatta.

17

Konst & antik

Väinö Blomstedt säljer, men har inte blivit särskilt dyr.

18

Börskolumnen

Festen fortsätter, men håll ögonen på politiker och statsobligationer.

19

Italien avgör eurons öde

Tysk makroekonom hjälper att navigera på stormigt finanshav.

20

Gilleaktuellt

GILLEBLADET

Publikationsutskottet 2017:

Ordförande:
Peter Nordling
Medlemmar:
Matts Dumell
Torsten Fagerholm
Patrik Lindfors
Janne Salonen
Göran Wallén
Christian Wentzel

Ansvarig utgivare:

Johan Hjelt

Chefredaktör:

Peter Nordling,
tfn 050 5595 778

Utgivare:

Handelsgillet i Helsingfors r.f.
Kaserngatan 23 A 12
00130 Helsingfors
tfn 09 669 798
info@handelsgillet.fi

Ombrytning:

Oy Nordinfo Ab, Maj-Len Roos

Annonser:

Tilinurkka Ky, Bo Gerkman
PB 89, 02211 Esbo
tfn 0400 449 724
bo.gerkman@tilinurkka.fi

Tryckeri:

Oy Painotalo tt-urex Ab, Borgå

Utgivningschema 2017:

Nr 1 8.3 deadline 2.2
Nr 2 24.5 deadline 19.4
Nr 3 4.10 deadline 31.8
Nr 4 14.12 deadline 9.11

Pärmfoto: Karl Vilhjälmsen

Johan Hjelt

Handelsgillet kunde ta nygammal roll

Vid tiden för grundandet av Handelsgillet, år 1857, var Finland en av Europas fattigaste nationer. "Vårt land är fattigt, skall så förbli" skaldade Runeberg år 1846. Men det gick annorlunda. Under tidsperioden 1860–2010 växte ekonomin 24-faldigt. Mellan 1917 och 2010 ökade tillväxten femtonfaldigt. Tillväxttakten var då den näst snabbaste i världen. Endast i Japan var den snabbare.

År 1900 fick 73 procent av Finlands befolkning sin utkomst från jordbruket. På 1930-talet närmade sig bruttonationalprodukten per capita den västeuropeiska nivån. Industrialiseringen i Finland kom ordentligt i gång efter andra världskriget, om också den första tiden var ekonomiskt svår. De handelspolitiska förändringarna har följt tätt på varandra under efterkrigstiden.

Men fick Runeberg rätt trots allt? Den finska kreditbubblan, som sprack på 1990-talet, ledde till en bankkras som i sin tur ledde till den djupaste recessionen i finsk ekonomisk historia. Följderna sträckte sig in på 2000-talet. Mera salt i såren fick vi bland annat genom bostadsbubblan i USA år 2007 och Lehman-krisen 2008.

Nu har den ekonomiska tillväxten kommit i gång också i Finland. Men tyvärr har den i Finland varit långsammast i Europa. Vår bytesbalans har så gott som alltid varit positiv, men från och med år 2011 har den varit negativ. Vår export har ökat långsammare än världshandeln, med följden att vi tappat marknadsandelar. Bruttonationalprodukten har visserligen visat en svagt stigande trend sedan 2015. Men från att ha varit bäst i klassen har Finland blivit sämst.

Är det möjligt att härleda orsakssambanden? Lätt är det åtminstone inte, om vi är ärliga. Stöd får vi bland annat av Planen för de offentliga finanserna 2017–2020 som ingår i regeringsprogrammet. Det finns åtminstone en handfull fenomen vilkas negativa återverkningar ingen har ifrågasatt och åtgärder, som objektivt sett, skulle bidra till stor

ekonomisk förbättring. Bland dessa hittar vi den styva och illa fungerande arbetsmarknaden som fortfarande inte fått en verklig och fungerande lösning. De utsträckta och långt allmänbindande löneuppgörelserna är i världsklass. Den låga sysselsättningsgraden, under 70 procent, är sin tur ett erkänt faktum. Ändå får frågan endast liten uppmärksamhet, bland annat jämfört med frågor kring och lösningar på arbetslöshetsgraden.

Betydelsen av företagareverksamheten och dess sysselsättande effekter poängteras ofta. Samtidigt vet vi att den finska ekonomin präglas av brist på företagare, familjeföretag och små och medelstora bolag. Det här är inte en tillfällighet utan resultatet av att incentiven, riskerna, beskattningen och de ekonomiska skyddsnäten inte har fått de riktiga lösningsmodellerna.

Härmed intet ont sagt om regeringens strävanden att få ner utgifterna för den offentliga sektorn, vilka med sina omkring 59 procent av BNP ligger 10 procent över genomsnittet i EU. Men icke sällan slår tanken en, att mycket fokus läggs på ett nollsummespel. Endast lite utrymme ges för nya öppningar och modeller för att göra kakan större.

Med fog kan vi ställa oss frågan om Handelsgillet ska och på något sätt kan bidra till den ekonomiska utvecklingen i landet. Enligt stadgarna ska Handelsgillet bidra till den ekonomiska utvecklingen framför allt inom industri, handel och sjöfart.

Handelsgillet ska till exempel inte jämföra sig med handelskamrarna, men parallellen finns kanske där i varje fall. Skomakaren ska bli vid sin läst, men var går gränsen för det rimliga för Handelsgillet? Under sin 160-åriga historia har Handelsgillet tidvis aktivt – och till och med framgångsrikt – påverkat den ekonomiska utvecklingen i Finland.

Formerna för sådan aktivitet är tidigt att sia om, men goda förutsättningar torde finnas.

Gillebröder i digitalt porträttgalleri

Många företag och organisationer har, precis som Handelsgillet, porträtt av tidigare ordförande och verkställande direktörer hängande på väggarna – utom räckhåll för en större publik. Nu finns porträtt på näringslivsprofiler från Gösta Serlachius till Björn Wahlroos samlade i ett digitalt porträttgalleri.

Centralhandelskammaren har som en del av de finländska handelskamrarnas 100-årsjubileum lanserat ett digitalt porträttgalleri där det för tillfället ingår porträtt på drygt 300 företagsledare. Syftet med galleriet är, förutom att visa upp porträtten för en bredare publik, att ge synlighet åt porträtt som ligger undandömda i företagets arkiv eller lager.

– Porträtten ger en bild av företagets roll i samhället och deras betydelse för kulturen under olika tidsperioder. Det

Foto: Amos Andersons Konstmuseum

Så här gestaltade Eero Järnefelt Carl Gustaf Mannerheim.

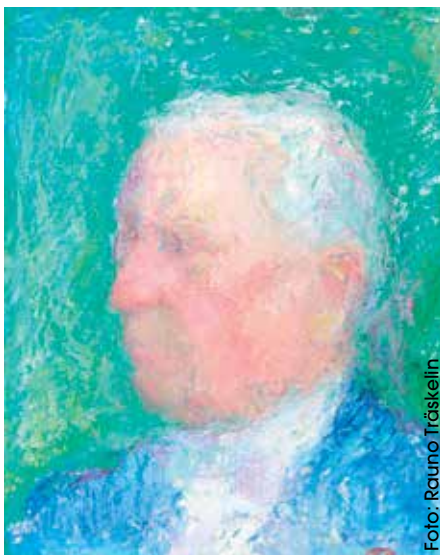

Foto: Rauno Träskelin

Amos Andersonmålade av Sigrid Schauman.

är skäl att lyfta fram företagets insatser då både Finland och handelskamrarna fyller 100 år, säger Risto E. J. Penttilä, verkställande direktör för Centralhandelskammaren.

Merparten av porträtten föreställer företagsledare under de senaste 100 åren. I samlingen ingår även äldre porträtt, bland annat **Fredrik Ahlstedts** porträtt på industrialisten **Antti Ahlström** från år 1880. Ett av den finska guldålderns stora namn, **Eero Järnefelt**, har målat flera av porträtten i galleriet. Han avbildade bland andra Kymmene verkställande direktör **Ernst Dahlström**, Kaukas ägare **Hugo Robert Standertskjöld** och Pohjolas vd **K. A. Paloheimo**.

I samlingen ingår även porträtt på medlemmar i Handelsgillet, bland andra hedersmedlemmarna **C. G. Mannerheim** och **Amos Anderson**. Även Mannerheims porträtt har målats av Eero Järnefelt.

Förutom de rent konstnärliga aspekterna ger porträtten en möjlighet att analysera hur de avporträtterade företagsledarna ville att omvärlden skulle uppfatta dem. De flesta porträtt har en rätt neutral bakgrund, men i vissa fall ingår element som symboliserar perso-

nens egna intressen och preferenser. Till exempel i **Antti Favéns** porträtt av **G. A. Serlachius** vd **Gösta Serlachius** ingår förutom en jordglob även ett insjölandskap, höstackar och en rykande farbricks skorsten i horisonten.

Informationen om de avporträtterade företagsledarna, företagen och konstnärerna är tillgänglig på finska, svenska och engelska. Internetadressen till det digitala porträttgalleriet är muotokuvagalleria.fi/sv/.

Text: Patrik Lindfors

Bilder: Centralhandelskammaren / Kuvasto r.f.

Gillebröder Björn Wahlroos, styrelseordförande i UPM och Nordea har målats av Patrik Graham.

3D – ett o(ut)skrivet

Förväntningarna på 3D-tillverkning är skyhöga. Hur bidrar fenomenet till den pågående digitala och industriella revolutionen och hur placerar sig Finland i tågordningen?

Sedan stenåldern har människan i regel gått från råmaterial till bruksföremål (eller handelsvara) via en process där materialet gradvis subtraheras, omformas eller stöps. Inom additiv tillverkning, även känd som 3D-utskrifter, är processen den omvända: man börjar från noll och lägger till lager för lager. Liten tidsåtgång och minimalt spill är bara några av fördelarna. Finns det fog för att tala om en ny industriell revolution?

– Ja och nej – det är en långsam revolution, skrattar **Jouni Partanen**, professor vid digital design laboratory på Aalto-universitetet.

– Man behöver inte längre förvara prylar och komponenter, de går att spara digitalt och skriva ut vid behov, även automatiseras och robotiseras. I Tyskland talar man om Industrie 4.0, förklarar Partanen medan Gillebladet besöker Otnäs 3D-skrivarverkstad, Addlab.

Via 3D-skrivare går det att tillverka material av plast, metall, trä och lera.

Startskottet för 3D-utskrifter, som förr kallades rapid prototyping, snabba prototyper, gick 1983 då Chuck Hull uppfann tekniken stereolitografi, och snart grundade bolaget 3D Systems Inc. för att kommersialisera patentet.

Boeing var först ute med storskalig tillämpning: För att lägga till elektronik i stridsplan behövs kylteknik som kräver mycket utrymme. Heureka-insikten var superkompakta kylsystem i form av 3D-utskrivna komponenter.

– 3D-utskrifter är perfekt lämpade för flygplansindustrin. Via topologisk optimering tar man bort vikten från delar där den inte fyller något syfte och skapar maximal hållfasthet samt optimal form, berättar Partanen.

Snabbare, billigare, starkare

3D-tillverkning innebär mindre materialspill och öppnar för lägre driftkost-

nader och bränsleåtgång än traditionella gjutna motsvarigheter. Teknikjätten General Electrics 3D-utskrivna bränslein-sprutningsmunstycken för jetmotorn CFM Leap är 25 procent lättare och fem gånger starkare än de traditionella motsvarigheterna, vilket sparar cirka 3 miljoner dollar i årlig drift för varje enskilt flygplan. I GE:s nya enmotoriga Cessna-plan är motorn 3D-utskrivna till 35 procent, vilket minskar antalet komponenter från 855 till 12.

I Finland precisionsgjuter Kalevala Koru smycken via 3D-teknik. Även om vi har få kommersiella industriella 3D-tillämpningar är det finska kunnandet på hög nivå, till exempel inom 3D-utskrivna metallföremål. Tyska 3D-jätten Eos betjänar General Electric, men själva kärnkunnandet är utvecklat vid Eos Finland, tidigare en del av Electrolux i Åbo.

– GE har cirka 80 3D-skrivare värda en halv miljard dollar styck. De ska börja tillverka munstycken till jetmotorer. Det finns mycket kunnande i Finland, trots att vi inte har så många egna företag, betonar Partanen.

Det må låta som science fiction, men via datortomografi kan man producera exakta kopior på CT-scannade benstrukturer. Kirurgiska ingrepp kan övas in på förhand vilket dramatiskt försnabbar operationen och förbättrar oddsden. Därtill kan man tillverka skraddarsydda implantat av titan.

En annan tillämpning är design: **Ashish Mohite** doktorerar i arkitektur på Aalto-universitetet och jobbar på Addlab. För-synt presenterar han sin 3D-utskrivna pall som ett tyskt bolag ska börja producera via sågspån och polymjölksyra (en naturligt nedbrytbar polyester som vanligen tillverkas av majsstärkelse eller rörsocker).

– Jag behövde bara sända över datafilen till Tyskland och så var saken klar. Kunden kan själv göra små modifieringar för att

utifrån ritningen skapa en unik stol. Detta är framtiden inom tillverkning, förklarar Mohite som råkar promenera förbi 3D-verkstan under intervjun.

Gillebladet noterar också att 3D-konstföremål i keramik nyligen förevisades på en utställning på Fiskars bruk.

Digitala tvillingar

Kone, Konecranes och Wärtsilä jobbar inom "sakernas internet", där maskiner fjärrstyrs och samlar in driftdata för att skapa förebyggande underhåll. I framtiden registreras all data om alla prylar och komponenter i en enorm loggbok i det digitala molnet: från planeringsskede via tillverkning till bruk.

– Då lever en digital tvilling i molnet. Det möjliggör fjärrstyrning och -justering, förebyggande underhåll, tillverkning av reservdelar i en lokal 3D-verkstad, samt produktutveckling och -förbättring. I dag talar vi inte om uppdatering av mjukvara, snart talar vi om hårdvaruuppdateringar, upplyser Partanen.

Vi noterar här att Aalto och VTT samt 14 företag just nu driver Tekes-projektet Diva för digitala reservdelar. Likaså kan en skraddarsydd 3D-utskrivna hörapparat för just ditt inneröra enkelt ersättas om du tappar bort den.

– Vissa tandkirurger i Finland använder 3D-utskrivna tandproteser. Planmeca tillverkar individanpassade benimplantat. Att skapa levande vävnad eller organ med blodådror är dock svårare, eftersom 3D-utskrifter typiskt består av ett och samma material, medger Partanen.

Digitalt hantverk

3D-utskrifter lämpar ekonomiskt sett sig för korta, begränsade produktionsserier, men vid massproduktion lönar det sig att skapa en traditionell gjutform. Gradvis minskar ändå stordriftsfördelarna och snart behövs allt färre dyra och tidskrävande traditionella verktyg och fabriker. 3D knappar ständigt in avståndet mellan design, produktion och marknad, vilket förkortar produktutvecklingscykeln mel-

blad

Professor Jarmo Partanen vid Aalto digital design laboratory har 23 års erfarenhet av 3D-tillverkning, inklusive 12 år (1994–2006) vid branschledaren 3D Systems Inc. i USA.

lan ritbord och fysisk verklighet från åratall till veckor eller rentav dagar.

– Stora bolag outsourcar en del av produktionen eller produktutvecklingen till mindre 3D-företag. Då bildas affärs-ekosystem, snarare än enskilda bolag som sysslar med 3D var för sig, illustrerar Partanen.

Till exempel AIM i Östersund skriver ut titanimplantat för sjukhus i Saudiarabien och Kina.

Men vilken glädje kan en vanlig teknikentusiast eller prylnörd få av 3D-utskriften? Partanen har själv tillverkat reservdelar och komponenter till läckande kylskåp.

– Även i finländska lågstadieskolor finns allt fler 3D-skrivare. Bolaget 3D-Bear utvecklar mjukvara som lekfullt sporrar barn till produktdesign. I framtiden kanske vi inte har handarbete och slöjd i skolan, utan 3D-arbete, ler han.

På 1990-talet kostade en så kallad rapid prototype-printer mer än 50 000 dollar, i dag kan man köpa en enkel 3D-skrivare för 500 euro eller en mer avancerad modell för 1 300 euro.

Inga oligopolfasoner

Globala bolag inom branschen är 3D Systems Inc. i Kalifornien, Stratasys i Minnesota samt tyska Eos. HP har utvecklat en egen 3D-skrivare, men projektet är mellan tre och fyra år försenat. Andra storbolag i branschen är Dupont och Mitsubishi.

– Typiskt för 3D-utskriften är att produktutvecklingsfasen inom hårdvara tar längre än beräknat, medger Partanen.

Han ser ingen risk för globala jättars dominans på marknaden, det finns rum och affärsmöjligheter också för mindre aktörer.

– Samma sak har hänt inom mjukvara. Förhoppningsvis blomstrar småbolag som börjar 3D-utskriva hårdvara i

I och med 3D-utskrifter kan framställning komplexitet i mindre serier bli så gott som gratis, jämfört med dyra gjutformar.

mindre serier till ett konkurrenskraftigt pris. Utvecklingen har en sund riktning.

Immaterialrätter och patent är ofta knäckfrågor inom ny teknik, men de varken bromsar eller förvrider utvecklingen, anser Partanen.

– Då vissa kritiska patent löpte ut 2005–2010 hos 3D Systems Inc. och Stratasys uppstod en boom med billiga skrivare för konsumenter. Men visst öppnar 3D-skrivare möjligheter för hackers och leder till obesvarade ansvarsfrågor vid olyckor.

Mänsklig riskfaktor

Det största hotet är ändå människan. I princip kan vem som helst fotografera eller 3D-skanna objekt med sin telefon och skriva ut piratkopior, till exempel nycklar. Nyligen tillverkade några hackers primitiva skjutvapen som inte går att upptäcka med metalldetektorer. Behövs reglering av 3D med tanke på potentiellt missbruk?

– Jag brukar svara att 3D-skrivare är ett dyrt sätt att tillverka en dålig pistol. Och moderna säkerhetsnycklar innehåller elektronik och kryptografi som inte går att reproducera med en 3D-skrivare, svarar Partanen lugnt.

Hur drabbas arbetsmarknaden när robotarna och 3D-skrivarna ersätter människan?

– Samtidigt uppstår nya högkvalificerade jobb. Det är kanske lika bra att vissa arbetstillfällen, som inte kräver så högt kunnande, uttraderas. Det är bättre att själv delta i den globala tävlan än att förbli passiv åskådare.

Inom 3D är länder som Tyskland, USA, Japan, Kina och Holland på hugget, likaså

Sverige. Sedan hösten 2016 har General Electric kämpat med en aktivistfond gällande ett planerat övertagande av det lilla svenska Mölndalsföretaget 3D-bolaget Arcam, vars totala värdering nu ligger på över 6 miljarder kronor.

– Förväntningarna på 3D är mycket högt ställda.

Finland har länge titulerat sig världsbäst inom tvådimensionellt tryckpapper, men kan vi göra ny succé inom 3D?

Vid Aalto-universitetet forskas det kring nanocellulosa i 3D-form, och på våren startar Finlands Akademi projektet Biofuture som även begrundar hur finskt kunnande inom biomaterial kan tillämpas i 3D-miljö.

Bill Gates har sagt: Vi överskattar alltid den förändring som kommer att ske under de närmaste två åren och underskattar förändringen som kommer att ske under de följande tio. Kan 3D-tillverkning få en lika genomgripande social inverkan som järnvägen, telegrafan eller flygtrafiken?

– Gates tankar stämmer definitivt då det gäller 3D-tillverkning. Jag började själv inom branschen 1994 och vägen framåt har stundvis varit smärtsam, även ekonomiskt. Tänk om samma iver, som nu råder, hade funnits där för 20 år sedan? Å andra sidan: Vem hade för 20 år sedan föreställt sig hur mobiltelefonen skulle prägla vår vardag 2017? funderar Partanen.

Det enda rimliga svaret på frågan i ingressen lyder: Vi får se.

Text: Torsten Fagerholm

Foto: Karl Vilhjálms

3D-skrivare utmanar made in China

Snabbt, kostnads- och materialeffektivt – det är 3D-tekniken (även känd som additiv tillverkning) i ett nötskal. Genom att skapa 2D-material lager på lager uppstår tredimensionella föremål. Därmed går komplexa föremål att reducera till en simpel tillverkningsprocess, perfekt för automation.

Då man slipper investera i dyra gjutformar blir små skräddarsydda tillverkningsserier lönsamma.

3D-ritningar kan sändas digitalt över hela världen så att reservdelar och produkter kan tillverkas i definierade mängder i lokala, men högklassiga, 3D-skrivarverkstäder. I och med 3D-utskrifter kan var och en bli sin egen hantverkare, eller ta del av lokala gör-det-själv-produktions-system, så kallade Makerspaces. Det minskar behovet av stora fabriker, frakt och lagerutrymmen.

I dag kan vem som helst köpa en 3D-skrivare via webben, ladda ner ritningar från Thingiverse.com (en global designsajt för delning av ritningar till 3D-utskrivna objekt). För att anpassa ritningen för just din egen 3D-skrivare kan du tillämpa Slic3r, en fri programvara i öppen källkod.

3D handlar om så mycket mer än att tillverka kopior av existerande objekt. Det går även att planera helt nya prylar själv, att modifiera samt skräddarsy produkter. Varför slösa tid och möda på att shoppa då du kan ta fram prototyper samt skapa avancerad, komplex estetik enligt smak och tycke?

3D kräver mindre arbetskraft, vilket minskar incitamenten att förlägga massproduktion till jättefabriker i lågkostnadsländer och sedan frakta varor till konsumenter på andra sidan jordklotet. Det mesta går ju att tillverka i 3D-skrivarverkstaden i garaget eller runt hörnet.

TF

GILLEshoppen

Kondoleans- och gratulationsadresser à 15 euro.

Produkterna kan beställas via Handelsgilletts kansli:
annika@handelsgillet.fi eller tfn 09 669 798.

Avhämtas från kansliet.

I Gilleshoppen kan du köpa den blivande bästsäljaren Bordsvisor på Handelsgillet, Handelsgilletts manschettknappar och slipshållare samt kondoleans- och gratulationsadresser.

Manschettknappar
+ etui 52 euro per
par.

Slipshållare +
etui 17 euro.

Bordsvisor på
Handelsgillet,
20 euro.

Hyr kontor av Handelsgillet på Kaserngatan 23

Totalrenoverat, II våningen, 184 m², 7 rum + pentry

- Ledigt från och med 1.8.2017
- Maskinell luftkonditionering och avkylning
- Representativ ingång Kaserngatan, hiss
- Tillgång till källarutrymmen enligt avtal

Kontakta Handelsgilletts verksamhetsledare **Clarissa Köhler**, tfn 09 669 798 eller clarissa@handelsgillet.fi

Äldste Gillebrodern Ole Mangström fyller 100 år:

Det brukar hjälpa med en liten

– Om jag fryser eller håller på att bli förkyld tar jag genast en brännvinsup eller cognac. Jag tror inte det skadar, det bara piggar upp. Det är rena hälsan!

Gillebroder, agrológ **Ole Mangström** har gedigen erfarenhet av hur man lever hälsosamt och länge. Han föddes samma dag som senatens ordförande **Pehr Evind Svinhufvud** presenterade Finlands självständighetsdeklaration för lantdagen den 4 december 1917.

Ole är fortfarande en stor karl med kardor som endast fysiskt arbete kan ha gett. Håret ligger tätt och vågigt och humorn är det inget fel på. Hörseln är nedsatt, det gäller att tala högt. Ole säger att det beror på granatregnen under kriget.

Hårda promenader

Hur lyckas man bli 100 år?

– Hälsan håller jag genom att två gånger om dagen ta en 50 minuters hård promenad – jag tycker om att sköta min kondition. Kondition får man av att jobba.

Lantbruksarbete på Gerk gård i Man-kans, en kilometer söder om Grankulla, gav grundkonditionen. Gården tog han över då han gifte sig med **Greta Johanson** år 1947. Svärmor hette i sig Mangström så Gerk kom tillbaks till släkten efter en sväng hos Johanssons.

När Greta dog för elva år sedan, slutade Ole odla gårdens marker och flyttade till Brummerska hemmet i Baggböle. Han tecknar med tummen mot rollatorn.

– Jag fick problem med balansen, därför behöver jag stöd när jag går. Men annars är hälsan god. Klart jag blir trött av långa promenader, men har man god kondition så krokmar man inte genast. Dessutom

har nittio procent av oss här på hemmet problem med balansen! Det är som med hörseln.

Fyra år på näset

Under Oles livstid har Finland gått igenom fyra krig, själv kämpade han fyra år på Karelska näset, främst i nyländska IR 10.

– Vinterkriget var värst, när det inte fanns tillräckligt med trupper och ammunition för artilleriet. Utan artilleri hade infanteriet svårt att klara sig.

– Om det finns ett helvete, så är det kriget med dess grymma lag att döda eller bli dödad. Så var det. Du skall ha ihjäl den andra för annars blir du ihjälslagen.

En granatskärva klippte upp pannbenet men missade innehållet med en millimeter, säger Ole. Det var ett under, lika stort

som att Finland klarade sig.

– I krig och kärlek skall man ha tur, annars går det åt helvetet – åtminstone i krig!

– Efter kriget såg statsmakten snett på oss krigsveteraner. Samhället deltog inte ens då vi grundade veteranföreningar på 1960-talet. **Mauno Koivisto** ändrade helt och hållet på inställningen – han hade ju själv varit med vid fronten...

Kekkonen får sig en känga. Idag värdesätter alla finländare veteranernas insatser.

– Synd bara att så få av oss får njuta som jag. Då jag senast besökte en läkare såg han i pappren att jag hade sårats i kriget. Han tog inget betalt!

Gillebroder halva livet

Ole Mangström besökte senast Handelsgillet för elva år sedan, då balansen svek och han behövde rollator för att röra sig. Före det var han aktiv medlem sedan år 1966.

– Jag brukade besöka mötena, lyssna på föredrag, ta en snaps och diskutera. Jag uppskattade speciellt diskussionerna efter maten. Det var ett trevligt gäng med bland annat Kim Sevón och andra kända journalister.

– Det fina med Handelsgillet är att det fortfarande är stadigt svenskt. En mycket bra förening. Jag trivdes som fisken i vattnet och lärde mig av andra som var med.

Ole anser att måttligheten har varit bra för hälsan.

– Jag har aldrig varit berusad – inte ens i kriget. När de andra kom från permisjonerna söps det ordentligt, men jag brukade nöja mig med två groggar och sen gick jag och lade mig. På morgonen hade de andra baksmälla.

Det fina med Handelsgillet är att det är stadigt svenskt! En fin förening, säger åldersnestorn Ole Mangström.

cognac!

Trivs, men saknar diskussioner

Brummerska hemmet har plats för tjugo inneboende plus en mindre, avskild dementiavdelning. Oles tvårummare har stora fönster där vårljuset klipper in och lyser upp. Vi har talat i en halv timme och Ole blir bara ivrigare. Han pekar på en grå manick på höger handled.

– Vi har alla en alarmklocka. Trycker jag på den, så söker personalen upp mig, varenda en!

Det bor fortfarande en liten spjuver i Ole, speciellt när han beskriver livet på hemmet.

– Jag trivs – fast roligt kan det förstås inte vara på ett ålderdomshem. Jag har ingen att diskutera med. Jag säger go´morrn åt fruarna men sen talar de resten av dagen om sina frissor. Dom har nått 90-åren, och åldern tar ut sin rätt. Men jag har hållit några föredrag om kriget, och det har damerna uppskattat.

– Vi är tre män, och två av oss är i bra skick. Så inte blir det mycket diskussion där heller.

Vid Oles bord sitter fem personer. Varje söndag bjuder de i tur och ordning på en butelj vin till maten. Efteråt tar herrarna en cognac och de damer, som föredrar, litet vin.

– Här är det få som tar, men en cognac om dagen tycker jag är bara hälsan!

Text & foto: Matts Dumell

Mats Almqvist rekommenderar motion som stärker både muskler och benbyggnad och dessutom ökar rörligheten.

Ett slag för hälsan

Promenader och brännvin i all ära, men också på äldre dagar kan du göra lite mera för att må bättre.

– Var inte rädd för att röra på dig. Utmana dig själv för att undvika slentrianmässig träning, uppmanar Gillebroder **Mats Almqvist**, personlig tränare sedan ett par år.

Han påminner om att det kroppsliga förfallet börjar redan i 30-årsåldern och att det gäller att kämpa emot det under resten av livet.

Mats utgår från den motionskaka UKK-institutet utvecklat. Enligt den bör du förbättra din uthållighetskondition genom att röra dig raskt flera dagar i veckan, sammanlagt minst 2,5 timmar i veckan. Raskt innebär att du rör dig så att pulsen stiger och du blir lite varm. Gör du samma sak, men ansträngande, så att du blir ordentligt svettig, räcker halva tiden.

Han förordar ett upplägg där du tränar styrka två gånger i veckan, balans två gånger i veckan och rörlighet två gånger i veckan. Utan rörlighet och balans går det inte att producera styrka. Därför är alla tre element lika viktiga.

Muskelkondition, koordination och balans kan du träna på otaliga sätt. Den som inte vill träna på gym eller delta i ledd motionsgymnastik, kan göra mycket hemma på egen hand.

För att visa ett exempel sätter sig Mats på en stol, stiger upp, sätter sig och stiger upp. Sedan gör han samma sak med framsträckta armar. Nu kompletteras

muskelträningen med balansträning. Rörligheten illustrerar han genom att låtsas plocka upp en pryl på golvet till vänster om stolen och föra upp den så högt som möjligt till höger.

– Vad du gör och hur du gör det, är inte särskilt viktigt. Det viktiga är att musklerna får jobba, helst i rörelser som omfattar flera muskelgrupper och går över flera leder. Träningen förstärker också benstommen, speciellt om övningarna omfattar studsar och slag, säger Mats och ger boxningssäcken en omgång.

– Alla borde boxas.

Ivriga simmare rekommenderar han att komplettera motionen med styrketräning. När vattnet bär upp kroppen uteblir den positiva effekten på benstommen.

När det gäller promenader och löprundor betonar han inte bara vikten av att klä sig rätt med tanke på vädret, utan också att man väljer varierande rutter.

– Om du går eller springer samma runda alltför länge, och dessutom i samma takt, kan utvecklingen i värsta fall bli negativ.

Mats anser också att motion ska vara roligt.

– Också som äldre går det bra att dansa salsa, säger han med ett småleende.

Och för den som är osäker på vad hälsan tillåter är Mats självklara rekommendation:

– Fråga din läkare vad du inte får göra, men ställ frågan rätt för att inte utesluta något i onödan.

Text & foto: Peter Nordling

Hedersmedlemmarna Bensow och Anderson

Landets framgångsrikaste

Två av Finlands framgångsrikaste affärsmän på 1920- och 30-talen blev tidigt Gillebröder och utnämndes till hedersmedlemmar nr 14 och nr 16.

Den ene tvingades sälja sitt företag år 1941 efter påtryckning av tyskarna, den andres imperium slarvades bort av inkompetenta förvaltare.

Bägge dog barnlösa och hade därför överfört sina förmögenheter till stiftelser. De skulle rotera i sina gravar om de visste vad som hände sedan.

Kommerserådet **Wilhelm Bensow** (1864–1949) var född och uppvuxen i Stockholm då han som tjugotreåring tog anställning i **Albin Hjelts** agenturfirma i Helsingfors. Wilhelm blev finsk (Ryska imperiets) medborgare och medlem i Handlingsgillet redan år 1888. Mycket snart startade han eget och började importera gödsel, salt, kaffe och livsmedel.

Grundade finska Shell

Tjugo år senare grundade han Finlands petroleumimport och köpte ett pappersbruk. Första världskriget var en guldålder för handeln och bankverksamhet. Bensow började operera med livförsäkringar och grundade en fond- och bankfirma. När senaten år 1917 klippte av banden till Ryssland samlade han hela sin verksamhet i aktiebolaget Ab Wilhelm Bensow Oy.

Wilhelm blev en av landets framgångsrikaste företagare. En betydande del av förmögenheten härstammade från grundandet av Finska Shell år 1929. Ett decennium senare hade han råd att bygga åttavåningshuset vid Södra Esplanaden 22.

Men det fanns ett aber, som accentuerades ju längre 30-talet framskred. Han var jude. Bensow beskriver i sina memoarer hur han i november 1941 blev tvungen att sälja sitt företag efter tysk påtryckning. I Bensows Oy:s officiella företagshistorik heter det att grundaren sålde sitt aktieinnehav i företaget till yngre medarbetare redan år 1940.

Även Finlands officiella historieskrivning hävdar att judarna fick behålla sina medborgerliga rättigheter under hela världskriget. Tyvärr var Bensow inte det enda undantaget.

Bensow medverkade aldrig i ledningen för Gillet, men klubben hade alldeles tydligt betydelse när stockholmaren slog sig ner i Helsingfors. Kommerserådet var känd för sin välgörenhet och det belönades med ett hedersmedlemskap år 1934.

Mecenaten Anderson

Kimitobördige **Amos Valentin Anderson** (1878–1961) var däremot mångårig styrelsemedlem i Gillet redan på 1910-talet. Ännu bättre tid för gillelivet uppges han ha fått sedan han blivit ägare till och chefredaktör för Hufvudstadsbladet.

Anderson kom ihåg Gillet ännu i sitt testamente. Han hade ställt upp som borgensman år 1926 då Handlingsgillet köpte fastigheten vid Kaserngatan 23 och donerade regelbundet pengar till Gillebiblioteket. Hans största bokdonation år 1927 uppges ha varit värd 10 000 mark (motsv. ca 3 000 euro), en ansevärd summa.

Anderson hörde till de första av medlemmarna som donerade 5 000 mark för att få sitt porträtt upphängt i donatorrummet, som inrättades 1927. Det var medvind i Gillet och styrelsen ärade dem som bidragit till framgången. Han utsågs till hedersmedlem nr 16 år 1938.

Amos Anderson blev legendarisk efter att han övertagit Hufvudstadsbladet. Den tidigare ägaren **Arthur Reinhold Frenckell** levde sina sista år i överdåd och byggde sig ett palats vid Armfeltsvägen 10. Det hotade allvarligt även tidningens ekonomi. Frenckell blev tvungen att låna pengar av Anderson.

När skuldsedlarna blev tillräckligt många drog Anderson åt tumskraven och Hbl bytte ägare år 1920. Frenckell satt formellt kvar en tid men tronen hade övertagits av Anderson.

Amos ledde sitt fastighetsimperium och sina anläggningar från Georgstatan 27 där han inrättade sitt residens ovanför Mercators tryckeri och officin. Härifrån styrde han Tilgmanns tryckeri, Mercator och Hufvudstadsbladet.

Anderson var inte jude men hade stark dragning till religion, speciellt katolska kyrkan och Italien. Förebilden till det kända Husis-tornet (1926) är campanilen på Dogens hus vid Marcosplatsen i Venedig.

Anderson valdes för en period in i riksdagen och han var elektor vid presidentvalet 1937. Men han valde att rösta på äkftinnan **Kyösti Kallio** och inte på svensk-kandidaten **K.J. Ståhlberg**.

Då Amos Anderson fyllde 80 uppvaktades han som en kunglighet år 1958. Till hans förtrogna hörde statsminister **Karl August Fagerholm** och presidentparet **Urho** och **Sylvi Kekkonen** kom personligen till Royal för att gratulera. Amos hade skänkt Ekudden som presidentbostad till staten år 1940, samma år han styrde resten av sin förmögenhet till Konstsamfundet rf.

Två sorgliga slut

Det slutade sorgligt. Förslusterna i Tilgmanns tryckeri började sluka så mycket att skulderna inte minskade fastän arvta-

affärsmän

Kommerserådet Wilhelm Bensow grundade bland annat Finska Shell.

garna i Konstsamfundet sålde ut stenhus i centrala Helsingfors. Man gjorde sig av med affärshuset Mercurius vid Norra Esplanaden, Tilgmanns tomt vid Annegatan, Capitols hus vid Mannerheimvägen och lägenheter vid Museigatan. En femtedel av aktierna i HAB försvann när banken

kapades av Föreningsbanken år 1984.

Wilhelm och **Sigfrid Bensow** hade den 28 maj 1917 grundat barnhemmet Granhyddan för att göra en bestående insats för värlösa barn. Först för tolv och från 1929 för sammanlagt tjugofyra barn. År 2012 skrevs det sista barnet in i Bensows barn-

Ett porträtt av välgöraren Amos Anderson pryder klubbbrummet på Handelsgillet. Porträttet är målat av Dora Wahlroos.

hem och sedan lades barnhemmet ner.

Hur är det möjligt, skulle Wilhelm och Sigfrid ha frågat, att barnhemmet blev utan barn i en tid då allt fler barn placeras utanför sina hem?

Text: Matts Dumell

Kött, fisk och choklad, oj vad

Vårens meny består av rimmat kött, en chowder på fisk och räkor samt en chokladmousse. Även om det saltade köttet tar tid att preparera är det ändå inte speciellt mycket aktivt jobb med det.

Det viktigaste när man tillreder köttet är att vara väldigt noga med hygien, skärbräden, knivar och andra redskap, för att inte tala om händerna, allt bör vara absolut rent. En annan viktig detalj med köttet är att man bör skära det i mycket tunna skivor. Man behöver en vass kniv till det här. Om man har köttbiten i frysen en stund innan man skär den går det lättare. Observera att lättast är den att skära då den håller på att frysa, då är det yttersta skiktet hårt, men inandömet ännu mjukt.

Chowdern är en rätt som ursprungligen kommit från Italien och Frankrike, men som idag mera förknippas med Nordamerika dit den kommit med invandrare. Chowdern är någonting mitt emellan en gryta och en soppa. Som med många folkliga rätter finns den i otaliga varianter. Typiskt för den är att den innehåller bacon, fast den annars är gjord på fisk, och mycket lök som ger den en aning sötma. Potatisen gör chowdern mera mättande och bidrar också till att göra den tjockare. Den är en god och mättande sommarrätt som kan varieras beroende på vad man har tillgång till. Prova med olika sorter av fisk och med färska grönsaker som morot, blomkål, broccoli, och annat (alldeles riktigt, snålsoppa med fisk!). I den här versionen har jag använt ärter.

Som dessert en chokladmousse. Mäktig och mättande, men ack så god! Vill du ha den lättare i konsistensen, lämna bort äggulorna och öka på mängden vispad äggvita. Moussen blir bäst om man portionerar den färdigt i små glas och håller glaset i kylan någon timme innan serveringen.

Njut av maten och den vackra sommaren!

Text & foto: Ben Wiberg

Rimmat kött

10 personer

Förberedelser: ca 30 minuter

Mognadstid: 1–5 dygn

Ingredienser:

1 kg	kött, t.ex. nöt ytterfilé
250 g	blandsallad, använd gärna även vilda örter i salladen
100 g	pinjenötter, rostade
2 dl	crème fraiche, blandad med gräslöken
1 bunt	gräslök, finskuren. Använd vild om du hittar balsamvinäger
2 %	salt, av köttvikten
1 %	socker av köttvikten
1 tsk	svartpeppar, nymalen rypsolja, kallpressad

Skär köttet i cirka 3 x 5 centimeters bitar i längdriktningen (du kan använda olika köttbitar av nöt eller av vilt, köttet ska ha låg fetthalt och inte senor eller hinnor). Blanda salt, socker och peppar och gnid in köttet med det. Linda in köttbitarna i till exempel en kökshandduk och lägg dem på ett galler i ett öppet kärl. Lägg kärlet i kylskåpet på översta hyllan och låt mogna i 1–5 dagar. vänd på bitarna några gånger under mognaden.

När köttet känns fast och torrt på ytan är

det färdigt. Rulla det mogna köttet i plastfolie, gör rullen så spänd som möjligt. Lättast går det genom att hålla i ändorna på plastfolien och rulla den som en karamell. Låt sedan ligga 1–2 dygn i kylskåpet. Lägg kötttrullarna i frysen 1–2 timmar innan köttet serveras, då är det lättare att skära. Skär det i så tunna skivor som möjligt och lägg upp dem på tallrikarna med salladen och crème fraichesåsen. Garnera med balsamvinäger och rostade pinjenötter.

Tips!

Rosta pinjenötterna i en torr stekpanna och låt svalna. Undvik att de bränns vid, i så fall blir de väldigt beska.

Använd gärna vilda örter såsom maskrosblad, kärleksört, natagräs, och liknande i salladen. Låt dem ligga en stund i iskallt vatten innan serveringen, då hålls de fräscha, samtidigt sköljs eventuella insekter bort.

Använd, om möjligt, vild gräslök till såsen. Så länge knopparna inte slagit ut kan hela växten användas, inklusive knoppar.

Gör din egen balsamvinäger genom att koka mörk vinäger (jag använder mörk kinesisk risvinäger) med muscavado- eller farinsocker i proportionerna 2 till 1. Koka blandningen tills den uppnår en sirapsliknande konsistens. Förvara den i en liten sprutflaska i kylskåpet, så är det enkelt att droppa av den på portionen.

man blir glad!

Seafood chowder

10 personer

Tillagningstid: ca 45 minuter

Ingredienser:

- Ca 200 g bacon, skuren i tunna strimlor eller tärnad
- Ca 200 g lök, 4 medelstora, finskurna
- 50 g Smör
- 50 g vetemjöl
- 1 liter mjölk
- 2 dl grädde
- 1 liter fiskbuljong
- 1 kg potatis, skalad och skuren i tärningar
- 1 kg fiskfiléer av vit fisk, ben- och skinnfri, skuren i bitar
- 500 g räkor, tinade om de varit frusna salt och vitpeppar
- 1 bunt bladpersilja, finskuren

Fräs baconet några minuter i hälften av smöret. Tillsätt resten av smöret och löken och fräs tills löken är mjuk. Tillsätt mjölet och blanda väl, fräs några minuter på låg värme. Tillsätt fiskbuljongen och potatisen, koka tills potatisen är färdig. Värm mjölken och grädden och häll den i chowdern. Tillsätt salt och vitpeppar enligt smak. Håll varm men låt inte koka. Tillsätt fisken, sjud cirka 5

minuter, tillsätt sedan räkorna och sjud cirka 5 minuter till. Häll upp på tallrikarna och garnera med persiljan (eller annan ört enligt smak). Servera gärna färskt lantbröd till.

Tips!

Frusna räkor hålls saftiga och välsmakande om de tinas i saltlag. Häll de frusna räkorna i en burk och häll över kall 3-procentig saltlag så att den täcker räkorna. Låt stå i kylskåpet i cirka 1 dygn.

Chokladmousse med apelsin

10 personer

Tillagningstid: ca 30 minuter

Ingredienser:

- 300 g mörk choklad, bruten i små bitar
- 50 g smör
- 3 ägg vitan och gulan separerade
- 2 dl vispgrädde
- 1 st apelsin, helst organisk, tvättad

Lägg en rundbottnad skål över en kastrull med hett vatten (skålen får inte röra i vattnet). Lägg chokladbitarna och smöret i skålen och låt smälta, rör försiktigt om då och då. Vispa först äggvitorna och sedan grädden, båda till fast skum. Riv skalet av apelsinen och blanda i chokladen. Blanda sedan äggulorna i chokladen, ett i sänder, sedan gräddskummet och till sist äggvitorna. Vispa inte för hårt när du blandar i de sistnämnda, så att de håller sin luftighet. Häll upp i glas eller bägare och förvara i kylskåp till serveringen.

Tips!

Om du vill kan du smaksätta moussen med 0,5–1 deciliter apelsinlikör. Blanda då in den genast efter äggulorna. Moussen går lätt att portionera om du använder spritspåse. Du kan dekorera moussen med en liten klick av vispgrädden och till exempel lite halloncoulis.

Foto: Alko

Nya Rioja-viner

Alkos sortiment har utökats med flera Riojaviner till, varför det kan passa att berätta om detta välkända vindistrikt i nordöstra Spanien, just söder om Bilbao.

Riojaviner började importeras i större mängd till Skandinavien under 1980-talet. Då var det fråga om övermoget och överlagrat rödvin. Vinerna, speciellt Gran Reserva var ljus orangebruna till färgen och doftade ek så fort man dragit ur korken. Idag är vinerna, nästan utelsutande, gjorda med mycket mindre ekfatslagring, vilket ger vinerna mer färg, frukt och även tanniner.

Namnet Rioja lär komma från *riala* (många floder) eller det baskiska uttrycket *arrioxia* (det steniga landet). Genom området rinner floden Ebro. Rioja indelas i tre distrikt. Rioja Alavesa är det högst belägna och därmed det svalaste. Rioja Alta ligger lite lägre och Rioja Baja ligger närmast kusten. Bäst brukar vinerna från Rioja Alta vara.

Vinerna indelas i 5 klasser. Joven är mycket unga och kan närmast liknas vid Beaujolais Nouveau. Cosecha + årgång betecknar att vinet inte når upp till den lagring som Crianza kräver. Vino de Crianza (viner som fått uppfostran) får vinet kallas om det lagrats minst två år, ett år på ekfat och ett år på flaska. Reserva får vinet betecknas om det lagrats minst tre år, varav minst ett år på fat och Gran Reserva om det lagrats minst två år på ekfat och minst tre år på flaska, eller tvärtom.

Några utvalda noteringar bland de Riojaviner som släppts under april.

426807 Zinio Garnacha 2015, 9,99 euro, 14,5 %, 15p (+++). Gjort på 100 procent Garnacha från över 25 år gamla stockar. Garnacha är den spanska varianten av den sydfranska Grenache. Denna druva har en ny storhetstid framför sig, då den klarar sig så bra på egen hand, utan Tempranillo (i Spanien) eller Syrah (i Frankrike).

Lagrats på fat av både amerikansk och fransk ek. Ljust purpurröd med en frisk doft av körsbär, hallon, lakrits och en lätt kryddig ton. Bra anslag med mogna tanniner och balans. Fina ektoner som slutar i en mjuk efterklang. Utmärkt som grill- och buffetvin till vårens och sommarens fester! En ovanlig Rioja med bra karaktär till ett verkligt fint pris. Fynd!

400667 Bodegas Lan Viña Lanciano Reserva 2011, 24,90 euro, 13 %, 17p (+). Här är druvorna Tempranillo, Graciano och Mazuelo. Stockarna är mellan 30 och 60

Kim Björkwall

år gamla. Nitton månader på franska och ryska (första gången jag ser!) ekfat och sedan 18 månaders vila på flaska ger ett mycket bra resultat. Fin purpurfärg med mogen läderton och ny ek i den rena doften. Smaken ger en fin ren fruktighet med väl balanserad tannin och ek. Lång, intensiv eftersmak.

476987 Baron de Lay Gran Reserva 2010, 24,94 euro, 14 %, 17p (++). Tempranillo till 100 procent ger normalt rena och delikata Riojaviner. Så också här. Inslag av fikon, läder och kaffe i den ektonande doften. Fint rent anslag med tydlig fruktsyra. Denna försvinner säkert med en till två timmar på karaff, eller två till tre år i vinkällaren. Mycket väl balanserat och har dessutom en härlig längd. Lagrat 24 månader på franska och amerikanska ekfat, varav en tredjedel var nya. Därefter har vinet fått mogna 36 månader på flaska. Bodegas Baron de Lay anser att vinet kan lagras till 2025/2030.

489487 Marqués de Cáceres Gran Reserva 2009, 33,93 euro, 14 %, 17p(+). Tempranillo, Garnacha och Graciano är druvorna vars stockar är mellan 35 och 85 år gamla. Tjugosex månader på franska ekfat, av vilka hälften var nya, och ytterligare fyra års vila på flaska ger ett underbart vin. Tät fin purpurfärg och mogna dofter av läder, fikon och russin. Avslutningen är fylligt mogen med en väl avvägd ekton som också innehåller lite choklad. En fin upplevelse!

Mattips: Rioja passar framförallt till mogen Manchego-ost och Jamón Serrano, den spanska lufttorkade skinkan. Med tanke på att man sällan finner hårda och tydliga tanniner, passar Rioja även till rätter av lamm, fågel och kalvkött. Också till en väl kryddad ugnsbakad kyckling.

Årgångstabell / Rioja

2013 - Kallt och vått under mognad. 16,5/20

2012 - Torka reducerade skörden. Kraftfulla och ibland lite klumpiga viner. 17,5/20

2011 - Torr och solig växtperiod gav fint mogna druvor. 18/20

2010 - Mogna, balanserade viner. Friska och fokuserade. 19/20

2009 - Hett och torrt. Solida viner med mogen frukt. 18/20

Betygsättningen är den 20-gradiga skalan tillsammans med prisvärdhet från ej prisvärd (-) till prisvärd (+), mycket prisvärd (++) och fyndvin (+++).

Högklassigt av Blomstedt

Väinö Blomstedt är upphovsman till den vackra oljemålningen föreställande en porlande bäck, vilken hänger på väggen i Donatorn. Antagligen är det ett vårmotiv, eftersom vattnet forsar med fart, och grönskan på grönarna och marken ger ett ljusst och skirt intryck.

Som helhet imponerar målningen på Hagelstams chefsintendent **Mikael Schnitt**. Han berömmar kvaliteten:

– Träden är jättefint målade och man ser hur det svarta vattnet verkligen rinner fram – det är inte lätt att måla rinnande vatten! Målningen har ett fint djup och himlen är bra målad med det kontrasterande blåa. Det är bara början till symbolismen, men den här är verkligt fin.

Schnitt anser att målningen hör till **Väinö Blomstedts** bästa produktion mellan åren 1894 och 1905. Gillets tavla är mycket riktigt målad år 1895.

– Den dyraste Blomstedtmålningen som sålts, är just från år 1895 och den kostade 15 000 euro.

Han uppskattar att Handelsgillet tavla vid försäljning skulle inbringa lika mycket, eller kanske mer. Medelpriset för målningar av Väinö Blomstedt i omlopp på auktionsmarknaden rör sig mellan 1 000 och 3 000 euro. Då handlar det om vanliga landskap, landskap med djur eller landskap med glimmande vatten, inga "symboliska toppgrejer" som de seriösa samlarna skulle vilja köpa.

Schnitt beskriver Blomstedt som en målare som lyckades hitta bra, säljbara motiv, och som en konstnär med goda idéer. Det hände att han målade så gott som identiska bilder, liksom kopior på sina egna verk. Schnitt säger sig ofta ha sett samma klippor målade på ett och samma ställe – kanske i Hangö eller Tvärminne – och att dessa målningar är kännspaka Blomstedt-produkter från

1900-talet. Antagligen var det ett omtyckt motiv som det fanns köpare till.

Men av någon anledning har Blomstedts konst inte nått upp till samma popularitet och prisklass som flera av de samtida inhemska konstnärernas. Den stora publiken har inte fallit för hans konst på samma sätt.

Tidig symbolist och betydande konstlärare

Väinö Blomstedt föddes i Nyslott år 1871 men familjen flyttade till Helsingfors då Väinö var några månader gammal. Hans far, **Alfred Emanuel Blomstedt**, var kamrer vid Tullstyrelsen. Hans mor **Hanna Stadius** var född Tavaststjerna och konstnären **Knut Tavaststjerna** var Väinös morbror. Väinö växte upp i en åttabarnsfamilj.

Efter studentexamen studerade han först juridik, men började samtidigt vid Finska konstföreningens ritskola. Men ritskolans elever var missnöjda med målaren **Fredrik Ahlstedts** undervisning och gjorde "uppror". Väinö Blomstedt var ledare för rebellerna och lyckades få sin morbror att övertala målaren **Gunnar Berndtson** att öppna en privatateljé, dit de mest begåvade eleverna, med Väinö Blomstedt i spetsen, sökte sig.

Väinö Blomstedt studerade konst i Paris i ett par perioder, först vid Académie Julien och vid Académie Colarossi, senare privat tillsammans med **Pekka Halonen** med **Paul Gauguin** som lärare. Han inspirerades av symbolismen och syntetismen. I slutet av 1890-talet vistades han i Italien, Florens, och inspirerades av italiensk romantik. En av Italienresorna år 1899 var samtidigt en bröllopsresa efter att han gift sig med **Gertrud Saelan**.

Väinö Blomstedt deltog i världsutställningen i Paris år 1900 med tre målningar (bland annat med en målning av Olofsborg) och mottog en bronsmedalj.

Den porlande bäcken målade Väinö Blomstedt under sina bästa år.

Efter sekelskiftet målade han mycket landskap och porträtt. Kring 1910 blev han influerad av nyimpressionismen och färgerna blev klarare och ljusare. Motiven kunde vara hamnar, skutor och hav eller figurskildringar.

Åren 1902–1937 var han lärare vid olika konstskolor: Finska konstföreningens ritskola, Centralskolan för konstflit och Helsingfors universitets ritsal. Efter år 1905 ställde han sällan ut sin konst, och av någon anledning drog han sig tillbaka från det offentliga livet. Väinö Blomstedt dog år 1947.

På Ateneum finns flera av Blomstedts målningar, och på Börsklubben hänger också några.

Text: Annika Borgström

Foto: Atelier Nyblin

Källa: Biografiskt lexikon för Finland 2. Ryska tiden (2009)

Stefan Törnqvist

Var finns den eventuella bubblan?

Finanspressen har i flera år varnat för börsens höga värdering samtidigt som aktiekurserna fortsatt stiga. Samtidigt har jag ofta fått frågan om vi har en bubbla på börsen eller bostadsmarknaden. Jag tolkar detta som att många varit rädda och antagligen suttit med för låg aktievikt i sin portfölj de senaste åren.

Så länge placerarna är rädda och medierna målar fan på väggen, brukar marknaden klara sig ganska väl. Värre är det då placerarna till sist blir giriga och tidningarna fylls av köpråd. Men då uppgången på börsen har varat längre än åtta år och värderingsmultiplarna ligger på historiskt sett höga nivåer, bör man nog fundera allvarligt över hur länge uppgången kan fortsätta.

Problemet är att finasteorin inte riktigt fungerar i dagens placeringsomgivning. Alla tillgångar på finansmarknaden pris-sätts så, att man jämför deras avkastningar med den riskfria räntan och begrundar huruvida man får en tillräcklig meravkastning för den risk man tar. Men teorierna skapades inte i en tid när normala västlän-dar hade statsskulder om över 100 procent av BNP och 3–5 procents budgetunderskott, samtidigt som centralbankerna försöker skapa inflation med nollränta och "sedelpress".

Räntan på en statsobligation anses i finasteorin nämligen vara den riskfria räntan, trots att få av dagens väststater skulle lyckas få ett banklån om de var

vanliga företag. Men till exempel Finland kan i skrivande stund få korta lån till negativ ränta och lån på 10 år till en fast årlig ränta om 0,31 procent. Matematiskt går tillgångarnas nuvärden mot oändligheten om tillväxten är högre än diskonterings-räntan eller om diskonteringsräntan går mot noll.

Inte på börsen eller bostadsmarknaden...

Jämfört med hårt skuldsatta stater, drivna av oberäkneliga och populistiska poli-tiker, tycker jag att börsen och bostads-marknaden känns som ganska rediga, transparenta och likvida placeringsom-givningar. Vilken yrkesmässig placerare som helst kan i skrivande stund låsa sin räntenivå för 10 år på swap-marknaden till en årlig ränta om 0,71 procent, och lägger man sedan till ett normalt riskpremium om 3 procent per år, blir diskonteringsräntan 3,71 procent per år. Detta motsvarar i sin tur ett P/E tal om $1/0,0371 = 27$ utan några som helst tillväxtförväntningar.

Få börsbolag har idag så hög värdering. De flesta börsbolag har dessutom vinst-tillväxt, och många av dem delar också ut mera än 3,71 procent i direktavkastning. Också bostads- och fastighetsplaceringar ger vanligen över 3,71 procent i nettoavkastning. Vi har alltså ingen bubbla på börsen eller på bostadsmarknaden, då de historiskt sett höga värderingarna enkelt

kan motiveras av vår nuvarande faktiska ränteomgivning.

...men på obligationsmarknaden

Men världsrekord i stimulans har lett till världsrekord i finansbubbla på markna-den för statsobligationer. Hur kan man annars förklara negativa obligationsrän-tor? Den riskfria räntan är idag närmast en räntefri risk, och jag är därför inte förvånad om vi kommer att få uppleva världsrekord i överprissättning av övriga tillgångar, som ju värderas genom dis-kontering.

Vi är inte riktigt där än, USA-börsen har, mätt med Shillers konjunkturcykeljuste-rade P/E-tal, varit högre värderad både år 2000 och 1929, förvisso tider nära instundande krascher, men då vi hade högre diskonteringsräntor än idag.

Det är svårt att förutspå bubb-lors utveckling, framförallt då denna obliga-tionsbubbla är direkt skapad av politiker och centralbanker. Så länge media varnar för börsen och placerarna sitter med kontanter, brukar dock rekylerna vara lindriga eller utebli, precis som det känts på börsen under den gångna vintern.

Jag tror därför att börsfesten kan fortgå ett tag till, såvida vi inte står inför någon-ting oväntat som pest eller världskrig. Men lyssna noga på politikerna världen över och följ med marknaden för stats-obligationer, för det är där vi idag har alla bubb-lors och eller kraschers urmoder!

Lugnet före, eller efter stormen?

Diverse politiska minfält kan bryta den spirande ekonomiska återhämtningen, men den största enskilda risken för eurozonen talas det tyst om: nämligen Italien.

Hur ska placerare navigera på det stormiga globala finanshavet? Den frågan dryftade Commerzbanks makroekonom **Bernd Weidensteiner** vid ett Helsingforsbesök på inbjudan av Tysk-finska handelskammaren.

– Det senaste året har vi sett politiska minfält i form av olika val, och några minor såsom **Donald Trump** har detonerat. Intressant nog har marknaderna struntat i läget: VIX-indexet som mäter marknadens volatilitet (nervositet) är mycket stabilt medan aktierna klättrar trots alla negativa rubriker. Är marknaden självgod, ignorerar placerarna problemen? inleder Weidensteiner.

– Eurozonen är tillbaka på ett stabilt men måttligt tillväxtpår efter ett turbulent årtionde. Arbetslösheten förblir hög, kring 10 procent, men avtar. Men i all tysthet pyrrer en potentiell skogsbrand i Italiens finanssystem, menar Weidensteiner.

Apenninsk tändhatt

– Italien har saknat reell BNP-tillväxt i 15 år, det är en katastrof enligt alla måttstockar. Det skapar massivt politiskt tryck och instabilitet samt matar populism. Uthärdar eurozonen ifall samma trend pågår i fem år till?

Italiens obligationsmarknad är den största i Europa, samt tredje störst efter Japan och USA. Samtidigt sitter många banker i Italien på massiva "skärplån". Därför är ECB:s lösa penningpolitik rätt medicin för tillfället, noterar tysken.

– Ifall Italien krisar vore det extremt svårt att rädda det europeiska projektet. Eurons öde bestäms inte i Berlin eller Paris, utan i Italien.

Har globaliseringen kulminerat?

Allt fler ekonomer grubblar på ifall globaliseringen har nått sin kulmen då världshandeln – som tog fart på allvar då stora ekonomier som Kina öppnades och i snitt växte dubbelt så snabbt som den globala BNP:n under 30–40 år – har mattats av sedan 2009.

– Globaliseringstakten verkar ha ebbat ut. Därför haglar reaktionära tendenser såsom Trump och beskyllningar om "orättvis frihandel". Detsamma skedde under sent 1900-tal då en snabb globalisering – för rask med tanke på samhällsstrukturen – följdes av kraftiga motreaktioner, observerar Weidensteiner.

Det betyder att exportinriktade ekonomier som Finland och Tyskland står inför motvind, medan tillväxten drivs av inhemska tjänster och konsumtion. Samtidigt blir den bilaterala relationen USA-Kina alltmer central medan EU förpassas i passagerarroll.

EU behövs för att stävja kaos

Den oberoende forskningsinstitutionen Fund for Peace publice-

Enligt tyska Commerzbanks makroekonom Bernd Weidensteiner avgörs eurons öde i Italien.

rar årligen en global ranking, Fragile state index, där europeiska länder klassas som stabila medan det kokar i grannregionerna.

– EU har en geografiskt utmanande sits. Flyktingfrågan har igen förpassats till tidningsnotiserna, men människoflödet kan accelerera igen. Speciellt då allt fler i Afrika börjar ha råd med en biljett till Europa. Det viktigaste argumentet för ett starkt EU är behovet av ett koordinerat svar på dessa frågor, säger Weidensteiner.

Likväl: trots att eurozonen hotade kollapsa eller upplösas 2009–2012 så reformeras strukturerna nu steg för steg.

– Vi är bara i början av processen. Men räcker tiden till för att hantera euron nu då beslutsfattarna tacklar flyktingfrågan, brexit och Trump? Min optimistiska slutkläm lyder ändå: det kunde ha gått värre!

Text: **Torsten Fagerholm**

Skål ur skalle

Det sägs att vikingarna använde fiendens huvudskalle som dryckeskärl och att ordet skål har sitt ursprung i detta. Bland annat den här pikanta detaljen serverade Gillebroder **Lasse von Herten** då han presenterade Handelsgillet's pinfärskas bordsvisebok vid den första Gilleaftonen i april.

Ett 70-tal Gillebröder var på plats för att först åhöra ambassadör **Anders Ahnlids** föredrag om Sverige och Finland i en osäker omvärld och därefter en exposé över snapsvisans historia.

Innan insjungningen av bordsviseboken tog vid berättade Lasse också att den som inte drack under vikingatiden kunde bli bötfälld eller till och med förlora livet. Från ungefär samma tid härstammar också traditionen att alla runt bordet höjer sitt glas samtidigt och tittar varandra i ögonen. På det sättet förhindrade man att någon lät bli att dricka för att bakifrån skära halsen av någon som gjorde det.

Andra intressanta historiska detaljer är att man under medeltiden grundade kyrkokrogar i Finland.

– Där bjöd man i samband med gudstjänsten på dryckjom för att associera till den gamla offerdryckenskapen, upplyste Lasse.

Lasse von Herten ledde snapsvisorna då bordsviseboken sjöngs in. Här höjer han sitt glas tillsammans med verksamhetsledare Clarissa Köhler.

På 1700-talet förklarades kyrkokrogarna olagliga. Då övergick man också från att dricka ur ett gemensamt kärl till personliga stop eller glas. När det tidskrävande bägarvarvet inte längre fordrade långa sånger övergick man till korta och klämmiga dryckesvisor.

Enligt Lasses definition bör en modern snapsvisa uppfylla bland annat följande kriterier: Den får inte vara för lång. Me-

lodin ska vara bekant. Texten bör inte innehålla snusk eller vara sårande. Den ska inte heller lovprisa storsupandet, men gärna moderat drickande.

– Att skoja med politiker och att skämta med dialekter är däremot okej, sade Lasse och tillade att visan gärna får avrundas med en knorr.

PN

Höst i jubeltecken

När Handelsgillet i augusti inleder höstsäsongen kretsar en stor del av programmet kring Gillets 160-årsjubileum och republiken Finlands 100-årsjubileum.

Sensommarprogrammet startar med teaterföreställningen **Okänd soldat** i Harpaskog onsdagen den **2 augusti**. Gillet har 30 biljetter och i skrivande stund fanns ännu några kvar.

Torsdagen den **17 augusti** åker Gillebröderna med damer på utfärd till **Lottamuseet i Tusby**.

Anmälningar kan göras på handelsgillet.fi från och med den 6 juni.

Kräftskivan går av stapeln den **24 augusti** och till den kan man anmäla sig på webben från och med den 13 juni.

Hösten inleds med utfärden för med-

lemmar till **Mannerheims jaktstuga i Loppis** torsdagen den **7 september**. Anmälningarna öppnas på webben den 20 juni.

Höstens första **Gilleafton** äger rum torsdagen den **14 september**. Då berättar museilektor **Anna Finnilä** vid Helsingfors stadsmuseum om Helsingfors för 160 år sedan, det vill säga vid tiden då Handelsgillet grundades.

Bland höstens övriga program kan redan nu noteras att **Carl Björnberg** ställer upp med ett föredrag om träförädlingsindustrin i oktober. **Ulla Tillander-Godenhielm** berättar om Fabergés finländska mästare. Forskaren **Charlotta Wolff** vid Helsingfors universitet bjuder i november Gillebröderna på en exposé

över handelshuset i Helsingfors.

Årets **aktualitetsseminarium** äger rum torsdagen den **9 november**. Enligt den preliminära tidtabellen börjar seminariet cirka klockan 14.00. Så som tidigare ordnar Handelsgillet seminariet i samarbete med Ekonomiska Samfundet och Hanken.

Lördagen den **25 november** kulminerar Handelsgillet's jubileumsår med en **160-års jubileumsfest** med damer på Fiskartorpet.

Detaljerade uppgifter om programmen och hur du anmäler dig till dem finner du på handelsgillet.fi, som uppdateras regelbundet. Följ också med Gilleinfo. Följande nummer kommer ut första veckan i september.

Sommartider

Kansliet är stängt i juli.

Handelsgilletts kansli är öppet vardagar kl. 9-14 t.o.m. fredagen den 23 juni och öppnar på nytt måndagen den 7 augusti.

Klubbrummet är öppet hela sommaren, men där finns ingen personal på plats mellan den 15 juni och den 15 augusti.

Under sommaren kan man beställa mat och dryck i Cantina West.

Kabinettbokningar mottas, som vanligt, också under sommaren per telefon 0207 425 330. Dörrarna är öppna som vanligt, alla dagar kl. 8-23. Söndagar stängt.

Skräväsendet samlar till ny entré

Skräväsendet har funnit ett viktigt och konkret mål för medelinsamlingen: en ny, större och ändamålsenligare entré i Gillefastigheten.

Nybygget på granntomten erbjuder nya utvecklingsmöjligheter också för Handelsgillet, möjligheter som Gillet ser sig tvunget att ta vara på. Detta därför att chansen kommer bara en gång.

Fastighetsförädlingen befinner sig nu i utredningsfasen. Klart är i varje fall att alla eventuella åtgärder, som vidtas för att höja kvaliteten på och öka trivseln i fastigheten, kostar pengar.

Därför har Skräväsendet beslutat dra sitt strå till stacken. Det innebär att det första målet är satt till 100 000 euro för att bidra till finansieringen av en ny entré.

Entrén ska ses som en viktig del av klubblokaliteterna. Den välkomnar Gillebröderna till den egna fastigheten. Där skapar de sig de första avgörande intrycken av den egna klubben.

Skräväsendet, Handelsgilletts fortlöpande fundraisingkampanj, har redan engagerat 10 bidragsgivare, och saldot för kampanjen är nu uppe i 15 000 euro. Medlen, som flyter in, är öronmärkta för att oavkortade användas för att upprätthålla klubblokaliteterna.

Skräväsendet fungerar så att du som vill stöda din förening, kan låna eller donera en summa enligt rutan nedan. Du kan när som helst säga upp lånet och få pengarna tillbaka inom tre månader. Du kan också när som helst konvertera lånet till en donation.

Både långgivare och donatorer förblir anonyma. Därför används inte heller de symboliska titlarna som anger bidragets storlek i något som helst sammanhang.

Du som vill delta i insamlingen kan be om en blankett för lån och donation på Handelsgilletts kansli eller skriva ut en på Gillets webbplats.

Skräväsendets Ålderman, Peter Nordling, och Gesäll, Christian Wentzel, berättar mera om de nya planerna och insamlingen under kommande Gilleaftnar och andra tillställningar.

- Lärling (1 000 euro)
- Handelsbiträde (2 000 euro)
- Handlande (3 000 euro)
- Skråäldste (10 000 euro)

Pro Patria

I samband med Gillets 160-årsjubileum arbetar Gillebroder **Rolf Svanljung** med att finna namn på de Gillemedlemmar som fallit för fosterlandet i vinter- eller fortsättningskriget. Hittills har han hittat fyra registrerade namn på Gillebröder som stupade i vinterkriget. Sannolikt är dock att flera bröder stupade i de senaste krigen.

Om du via släktskaps- eller vänskapsband kan namnge någon som Rolf Svanljung i detta sammanhang borde känna till ber vi dig vänligen sända namnuppgifterna till Handelsgilletts kansli per e-post till adressen info@handelsgillet.fi.

Tanken är att sätta upp en minnestavla över de stupade bröderna på Handelsgillet den 30 november i anslutning till 160-årsjubileet.

för år 2016.

Också flera andra program kan betecknas som publikframgångar. Det årliga aktualitetsseminariet, som Handelsgillet ordnar i samarbete med Ekonomiska Samfundet i Finland och Svenska handelshögskolan, hade nästan 350 anmälda. Det är snäppet mindre än året innan, men betydligt flera än platserna i Hankens festsal. Därför fick en del av publiken delta i seminariet med hjälp av videoteknik. Genomsnittsvitsordet för seminariet blev 9,2, mot 9,15 året innan.

Nykomlingen bland festerna, Midvinterfesten samlade drygt 130 personer. I augusti åt över 90 personer kräftor på Handelsgillet och 140 deltog i den traditionella jullunchen.

I de tillställningar Handelsgillet arrangerade deltog totalt 3 083 personer. Det är en liten minskning från föregående år då antalet var 3 381 personer. Läger man till klubbarnas verksamhet deltog 6 223 (6 335) personer i Handelsgillet verksamhet under år 2016.

Välbesökta tillställningar

Gilleaftnarnas popularitet står sig. Under fjolåret drog de 1 886 Gillebröder, mot 1 929 året innan. Riksdagsledamot **Alexander Stubb** och minister **Jaakko**

Iloniemi var fjolårets publikmagneter. Deras föredrag åhördes av fler än 120 personer. Bland annat det här framgår ur Handelsgillet verksamhetsberättelse

Nästa nummer av Gillebladet kommer den 4 oktober.

Har du flyttat?

Meddela din nya adress: telefon 09-669 798 eller info@handelsgillet.fi

Ansök om bidrag!

Behöver du ekonomisk hjälp därför att du har det svårt just nu? Söker du finansiering för ett studieprojekt? Eller vill du få en liten guldkant på livet?

Handelsgillet Brödrafond är till för att ge bidrag åt behövande medlemmar, åt Gillebröders änkor och barn samt åt studerande i Helsingforsregionen.

Den som önskar få ett bidrag av Brödrafonden bör fylla i en ansökningsblankett. Den fås på Handelsgillet kansli och kan laddas ned på Handelsgillet webbplats. Ansökningsblanketten kan lämnas in till kansliet när som helst. Brödrafondens styrelse behandlar ansökningarna mellan tre och fem gånger per år. Ansökningarna är konfidentiella.

Styrelsen fäster främst vikt vid sökandens ekonomiska behov, medlemskapet i Handelsgillet och att blanketten är fullständigt och korrekt ifylld. För studerande gäller att de bör vara bosatta i Helsingforsregionen och att de har en projektplan och en budget.

En medlem i Handelsgillet kan också föreslå bidrag för en annan person. Mera information ger Handelsgillet verksamhetsledare **Clarissa Köhler**, tfn 09 669 798 under kansliets telefontid 9.30–11.30.

Kom ihåg din förening!

Vid sidan av sin ordinarie verksamhet upprätthåller Handelsgillet en kulturhistorisk värdefull fastighet, vilket är dyrt.

Som allmännyttig förening är Handelsgillet befriat från arvs- och gåvoskatt. Ett enkelt sätt för en Gillebroder att understöda upprätthållandet av fastigheten är därmed att komma ihåg Handelsgillet i sitt testamente genom en summa han finner lämplig.

Handelsgilletts kansli tillhandahåller vid behov textmallar för detta. På eventuella frågor svarar verksamhetsledaren, tfn 09 669 798.

Nya medlemmar

Styrelsen har vid sina möten i april antagit följande medlemmar till Handelsgillet:

Martin Holmberg,
Lars Mac Donald-Thomé,
Erik Åkesson och Hemo Bensky.

Därmed har Gillet fått 13 nya medlemmar i år

HANDELSGILLET GRATULERAR

Thibblin Christer, ing.
70 år 1 juli

Nevalainen Rabbe, CGR
60 år 4 juli

Björkstén Stefan, EM
40 år 5 juli

Bergström Max, ekon.kand.
75 år 5 juli

Lindberg Ray, projektled.konsult
40 år 5 juli

Sihvonen Ray, vd
60 år 6 juli

Stening Klas, VH, tullråd
80 år 6 juli

Idström Casten, EM
60 år 11 juli

Krause Berndt, vd
50 år 12 juli

Eklund Stig, ing.
75 år 12 juli

Gylling Per, ing.
70 år 19 juli

Kuuluvainen Peik, DI
70 år 23 juli

Lindroos Christoffer, Business
Development Manager
40 år 25 juli

Grimm Stephan
60 år 30 juli

Hannén Stig, pensionär
75 år 31 juli

Nyström Magnus, pol.mg.
60 år 1 augusti

Liljeström Sven H., styr. ordf.
70 år 4 augusti

Fager Kurt, DI
70 år 4 augusti

Rantala Marcus, pol.mag.
40 år 4 augusti

Lindberg Kaj, pensionär
75 år 4 augusti

Hallbäck Thomas, PR-direktör
60 år 7 augusti

Stockmann Karl, EM
75 år 12 augusti

Nordblad Stig-Göran, DI, vd
70 år 14 augusti

Skön Mats, vd
50 år 19 augusti

Laurén Jean-Louis, VH
75 år 22 augusti

Thomé Christian, DI
75 år 26 augusti

Antas Curt, merkonom
75 år 27 augusti

Broman Bengt, vd
70 år 31 augusti

Söderström Jan-Peter, DI
70 år 2 september

Petrell Sten, IT-planerare
60 år 4 september

Liemola Lasse, vd
80 år 5 september

Keskinen Matias, tradenom
40 år 8 september

Simberg Jan, tekniker
75 år 10 september

Therman Henrik, DI
80 år 12 september

Rosvall Stefan, företagare
70 år 16 september

Blomstedt Göran,
med. o. kir.dr.
70 år 17 september

Löfgren Ken, ing.
60 år 21 september

Uunila Stig, DI, EM
75 år 22 september

Wiik Torbjörn, DE
75 år 24 september

Geust Niklas, DI
50 år 25 september

Posti Green

Vi gratulerar 160 åriga Handelsgillet

Teknisk handel

Oy Man Berg & Son Ab
www.manbergson.fi

VVS-automatik

Eco-Paronen Oy
www.eco-paronen.fi

Restauranger

Restaurang Cantina West
www.cantinawest.fi

Festkläder

FORMTEX OY
Clothes for Gentlemen

**Frackar i olika material,
nu också ylle!**

Kontakta Br Charles Elmgren
info@formtex.fi eller 0400 440 899

formtex.fi

Ventilation

Robovent Kb
tfn 044-5606087
roboventdick@ymail.com

Parkett

Parkett G Lytz
tfn 09-66 11 44

Trädgårdsföretag

Trädgårdsbehov?
www.sofianlehto.com
Gillebroder Börje Fri
tfn 0400-690 381

Annonser

bo.gerkman@tilinurkka.fi

Havets delikatesser

Frisch Haus Finland Oy
www.ayriaistukku.fi

Patenter

Seppo Laine Oy
www.seppolaine.fi

Advokatbyråer

Advokatbyrå Hannes Snellman Ab
www.hannessnellman.com

Takarbeten

Uudenmaan
Kattomaalaus ja Huolto Oy
040 555 0013
www.kattomaalausjahuolto.fi

Vi är ett pålitligt och betjänande familjeföretag från år 1945.

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

00120 HELSINGFORS ANNEGATAN 12 JOUR
TEL. 612 9890 FAX. 644 237 0400-977000
www.arnasborg.fi arnas.borg@kolumbus.fi

Vi betjänar er vardagar kl. 9-16 eller enligt överenskommelse.